

Aan: Raadsleden gemeente Rotterdam

Van: Subcommissie Schiehaven Noord VBBL
Stichting Rotterdam Natuurlijk!
Burgerinitiatief Lloydpark

Betreft: Reactie brief '[Snel inzage plannen Schiehaven Noord](#)'

Kenmerk: M2205-4071 / D2206-370194 -22bo007053

Datum: 21 december 2022

Geachte raadslid,

Op 6 december ontving u van Stadsontwikkeling (hierna te noemen SO) het langverwachte antwoord op uw schriftelijke vragen van 14 mei 2022 na uw rondleiding door het Lloydkwartier op 13 mei 2022.

Wij hebben deze brief gelezen en zien dat u deze brief zult behandelen op 23 december. Wij willen u graag wat nuance meegeven.

Tijdigheid en verwijtbaarheid

Ten eerste valt het ons op dat voor een reactie op vragen, die u presenteerde als zeer urgent (u gebruikt het woord 'hoge spoed'), zo veel tijd wordt genomen. De planvorming is zoals in eerdere bezwaren gesteld vooringenomen, zonder inspraak en zonder collegebesluit naar een stedenbouwkundig plan gebracht. Na het stellen van uw vragen op 14 mei 2022 is de planvorming doorgegaan alsof de vragen niet bestonden, tot aan een definitief stedenbouwkundig plan aan toe. Dat de antwoorden zo lang op zich hebben laten wachten en dat plannen tussentijds niet werden gestaakt zou je kunnen opvatten als minachting jegens de bevoegde controlerende macht en wekt de schijn van een aantasting van onze democratische rechtsstaat. Bestuurders zijn hierdoor vatbaar voor de 'ernstig verwijt'-maatstaf.

Vraag 1

Het antwoord op vraag 1 geeft geen volledig overzicht van de stand van zaken. Het overzicht start pas in het voorjaar 2022 terwijl er voor deze periode ook activiteiten en bijeenkomsten te noemen zijn, die niet vergeten mogen worden, zoals het 'geheime participatie overleg' op 3 november 2020. De projectleider Robert Paf heeft de aanwezigen gevraagd niet te spreken over deze bijeenkomst. Er is ook geen verslag van dit overleg publiek gemaakt totdat dit in een WOO-verzoek werd opgevraagd. Tevens spreekt SO in het antwoord op deze vraag over 'participatie', terwijl er in werkelijkheid alleen sprake was van 'informereren'. Informeren benoemen als participeren is een vaker geziene tactiek binnen SO, die ten minste de schijn wekt van opzettelijke misleiding. Immers, een senior ambtenaar moet geacht worden zich terdege bewust te zijn van het verschil tussen 'informereren' en 'participatie'.

Vraag 2

In het antwoord op vraag 2 wordt een volgorde van activiteiten gegeven. Dit is iets anders dan het aangeven van de gevolgde procedure. Er wordt niet aangegeven of er een bepaalde procedure is gevolgd en zo ja, welke procedure. Een [procedure](#) is namelijk, vergelijkbaar met een standaard of een richtlijn, vastgesteld en kent bepaalde kaders. Er moet dus bij een procedure ook naar een document verwezen kunnen worden waarin het hoe en wat ervan staat beschreven. In de beantwoording van de vraag is men vergeten aan te geven welke procedure is gevolgd en waar deze te vinden is, waardoor u niet kunt controleren of dit op correcte wijze is gedaan. Dit beperkt uw informatiepositie en belemmert uw controlerende taak.

Ook wordt aangegeven dat er nog maar één WOO-verzoek in behandeling is. Voor zover ons bekend zijn er nog minimaal drie in behandeling. Namelijk één over de financiële verslaglegging en verantwoording (zaaknummer 455648-2022) en twee over afspraken tussen marktpartijen en SO (zaaknummers 646861-2022 en 650036-202200). Op welke wijze komt SO tot de conclusie dat er nog maar één WOO-verzoek open staat en welk verzoek is dit?

Vraag 3

In het antwoord op vraag 3 staat in de eerste alinea benoemd *“dit gebied is een geschikte woningbouwlocatie waar op basis van goede groei een duurzaam programma gerealiseerd kan worden voor de Rotterdammer”*. Hieruit valt op te maken dat SO nog steeds wil dat er gebouwd gaat worden en dus helemaal niet wil heroverwegen hoe nu verder te gaan met de plannen voor Schiehaven-Noord, terwijl over de wijze waarop een duurzaam programma zou kunnen of moeten worden gerealiseerd nog geen verdere duidelijkheid wordt verschaft. Dit wekt ten minste de schijn van vooringenomenheid.

Bovendien wordt in de laatste alinea genoemd dat er al een fundamentele keuze is gemaakt voor demping. Wat houdt dit in? Betekent dit dat deze keuze al is gemaakt en onomkeerbaar is? Betekent dit dat er op basis van deze keuze al andere processen in gang gezet zijn, die niet meer kunnen worden stopgezet, zonder dat de omgeving hierbij betrokken is? Hoe verhoudt de ‘fundamentele keuze’ voor demping zich tot de stijgende zeespiegel en de noodzaak tot ruimte voor water en wat zullen van deze keuze op langere termijn de mogelijke, negatieve (maatschappelijke) gevolgen en kosten vs. (veronderstelde maar verder niet expliciet afgewogen) baten zijn? Voor verdere besluitvorming en de (democratische) controle door de raad is het noodzakelijk ten aanzien van deze zaken meer duidelijkheid en verifieerbare duiding te verkrijgen.

We herinneren de raadsleden eraan dat Rotterdam nog altijd geen toetsbare doelstellingen heeft voor de kwaliteit van de leefomgeving en nergens iets heeft vastgelegd over water, natuur en/of bodem als sturende uitgangspunten. Hierdoor is het onmogelijk om risico's voor de gezondheid van de Rotterdammers, biodiversiteit en klimaatmitigatie en -adaptatie in te schatten en te beheersen. Woningbouwaantallen is het enige toetsbare doel dat wordt gehanteerd, een doel dat is gebaseerd op wensdenken, aannames en meningen, zo heeft ook de Rotterdamse Rekenkamer geconcludeerd en heeft ook de gemeenteraad zelf vastgesteld.

Vraag 4, 5 en 6

Vragen 4, 5 en 6 worden niet inhoudelijk beantwoord. Het is uit het antwoord nog steeds niet duidelijk:

1. Waarom deze gebiedsontwikkeling niet aan de raad is voorgelegd;
2. Waarom er geen (echte) participatie was voordat de varianten zijn uitgewerkt;
3. Wat de inhoudelijke, milieu- en financiële consequenties zijn van beide varianten;
4. Op welke feiten en argumenten er gekozen is voor B en waarom er voor zo'n keuze geen collegebesluit nodig is.

Vraag 7

Vraag 7 wordt evenmin beantwoord. In de beantwoording wordt de suggestie gewekt van en met zekerheid gepraat naar variant A. Als we dit combineren met het antwoord op vraag 3, dan kan er uit worden opgemaakt, dat SO wil voorsorteren op een plan zonder demping met meer verdichting. Dit is opmerkelijk, omdat er dan dus eigenlijk geen objectieve heroverweging plaatsvindt aangezien SO nu al aan het lobbyen is. Met andere woorden, wat bedoelt de SO hier te vertellen? Zijn we hier getuigen van vooringenomen besluitvorming?

Wij wijzen de raad opnieuw op het Verdrag van Aarhus dat de overheid verplicht om bij het vermoeden van significante milieueffecten, waarvan in Rotterdam per definitief sprake is vanwege de reeds zorgelijk lage kwaliteit van de leefomgeving, participatie te starten wanneer alle opties nog open staan.

Ook heeft de wijkraad aangegeven een sturende rol te willen oppakken in het verder ontwikkelen van dit gebied.

Vraag 8

In het antwoord op vraag 8 wordt aangegeven dat men *“op dit moment werkt aan een heroverweging van plannen voor dit gebied en een keuze voor een model nu niet aan de orde is”*. SO gaat uit van model A en model B. Ook gaat het er in de beantwoording van uit dat het door kan gaan met bouwen op deze locatie, zonder dat de raad naar aanleiding van de antwoorden op haar vragen haar controlerende taak al heeft kunnen vervullen en/of heeft kunnen bijsturen in de uitgangspunten voor de planvorming. Dit duidt op een inefficiënte besteding van tijd en schaarse, publieke middelen en tevens op een vooringenomen handelwijze.

Lloydpark

Er is bovendien nog het model van burgerinitiatief Lloydpark waarin wordt voorgesteld om hier een stadspark te ontwikkelen, zie afbeelding 1. Dit initiatief heeft voldoende handtekeningen opgehaald en wordt unaniem gesteund door de wijkraad. Het lijkt ons evident dat dit plan prioriteit krijgt en serieus wordt meegenomen in de heroverweging, zonder dat men zich nu opnieuw blind staart op méér bouwen. Het is tekenend en betreurenswaardig dat SO vergeet het Lloydpark te benoemen als model terwijl SO wel degelijk kennis zou moeten hebben genomen, en ongetwijfeld ook heeft genomen, van dit burgerinitiatief.

Lloydpark is, zoals het is gepresenteerd, de levenskurk waarop de zeer dichtbebouwde, versteende wijken eromheen hun toekomstige bestaansrecht en volhoudbaarheid kunnen baseren. De longen, de verkoeling, de ontspanning, de natuur, de waterspons, de luchtkwaliteit, de gezondheid, het plezier, de biodiversiteit, de verbinding, de Parade, en ga zo door.

Maar de tijd tikt. In 2050 hebben we (lees: vooral onze kinderen) heel veel volwassen bomen nodig. Die moeten nu worden geplant!

Conclusie

Wij vragen ons af wie hier nu eigenlijk bepaalt. Is dat de raad, al dan niet met meerderheidssteun voor collegeplannen, die zijn getoetst aan wenselijkheid, uitvoerbaarheid en volhoudbaarheid en gevolgen voor gezondheid, natuur en klimaat? Of is dat SO, met een zelfstandige agenda? SO loopt ver voor de troepen uit, hanteert zelf-geformuleerde, onduidelijke en niet-toetsbare kaders, met alle schijn van vooringenomenheid, én werkt zonder financiële verslaglegging of verantwoordelijkheid met 'geheime' budgetten vanuit publieke middelen. Wat vinden de raadsleden, vertegenwoordigers van de Rotterdammers, hiervan?

Zo vernamen wij deze week ook het gerucht dat het budget voor Schiehaven Noord zou zijn 'doorgeschoven' naar M4H, het volgende plangebied dat tot op heden wordt ontwikkeld zonder inspraak, toetsbare doelen en kaders, een alomvattende MER of robuustheid op klimaatscenario's. Is dit besproken met de raad of relevante commissies? En zo ja, willen deze volksvertegenwoordigers werkelijk zo graag nog een derde Feyenoord City of Tweebosbuurt op hun conto?

Wij zouden graag zien dat de raad haar controlerende macht effectief kan uitoefenen en ook daadwerkelijk uitvoert. Dat zij orde op zaken stelt, SO-opdracht laat geven tot maximale transparantie en er vanaf heden op toeziet dat er eerst toetsbare en monitorbare doelstellingen komen voor de kwaliteit van de leefomgeving, die recht doen aan het recht op leven van alle Rotterdammers. En dat zij dan pas haar akkoord geeft voor het starten met gebiedsontwikkeling, die in werkelijke samenspraak met burgers, organisaties en wetenschappers wordt vormgegeven. Aan de basisvoorwaarden voor die democratische functie van de raad is met de hier besproken antwoorden op haar vragen niet voldaan.

Tegelijkertijd is Schiehaven Noord, positief gezien, een geweldige kans om, met een nieuw projectteam, in samenspraak met de wijkraad, burgers en wetenschappers een transparante pilot-procedure te starten die toetsbare doelstellingen heeft en uitgaat van: participatie vanaf nul conform Verdrag van Aarhus, water en bodem zijn sturend, herstel van natuur en biodiversiteit behoort tot de doelstellingen, én de klimaatdoelen worden versneld gehaald.

Stichting Rotterdam Natuurlijk! heeft de raad eerder geadviseerd te besluiten tot een periode van bezinning, waarin de zorgvuldigheid en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur kunnen worden hersteld. Wij hechten eraan dit advies met grote nadruk te herhalen.

Subcommissie Schiehaven Noord VBBL

Stichting Rotterdam Natuurlijk!

Burgerinitiatief Lloydpark

Afbeelding 1, Artist impressie Lloydpark: De longen, de reddingsboei voor de versteende wijken erom heen, Coolhaveneiland, Schiemond en Lloydkwartier.

